

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границею:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
лярів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотаків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

Християнсько-суспільний деньник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра русна“. — З Русланових посьмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовского ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовского в са-
жі Гавмана.

Руски звертає ся лише на
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповісткі
звичайні приймають ся по ц. 20
с. від стрічки, а в „Надіслан-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
донесеня по 30 сот. від стрічки

Парламенти Австро-Угорщини.

(X) Видаваний у Відні тижневник Gross-
Österreich подає передовицю п. з. „Die Par-
lamente Österreich-Ungarns“, в котрій з'я-
снює ся над занепадом парламентарної ді-
яльності в обидвох державах монархії. Су-
мний образ сего занепаду такий влучний, що
вважаємо деньникарским обов'язком познако-
мити нашу суспільність з поглядами сего ти-
жневника тим більше, що ми нераз в нашій
часописі вказували на сю недугу конститу-
ційного життя в монархії.

„Австрійська державна рада і угорський
сойм, пише автор сеї передовиці під прибра-
ною назвою Veritas, тепер вповні діяльні. Се
значить, обидва парламенти відбувають май-
же щоденно засідання, а також комісії заняті
беззастанними нарадами, а хто не ознако-
млений докладно з обставинами і виробляє
собі суд на основі поверховних вражень, сей
міг би справді думати, що обидва парламен-
ти дбають заподадливо про добро і долю
держави і її населення. Але як звичайно в
життю, так також і в політичній життю ма-
ють поверховний блиск. То, що вважають
поважаю, діяльною роботою, се переважно
високопарні зусилля і голосні, але пусті
фрази.

Під конць минулого тижня при голо-
сованню над внесенням, виміреннями проти
дальшого збільшення загальної дорожні, зро-
блено знов пробу наглядну, переконано ся
знов раз, як мало австрійський парламент
дбає, щоби відповісти надіям, які на него по-
кладало населення. Справді можна дивувати
ся, що широкі верстви виборчі без ріжниць
народности, воджені справді нечуваним спо-
собом за ніс мужикам довір, можуть приймати
з такою рівнодушністю ті рончарованя, яких
они що раз тепер дізнають. Се отупіле на все,
що може прийти, ся цілковита рівнодушність
близка фаталізмови, є о мого небезпечайша

і грізнійша, як явна ворохобня. По заленій
котел, котрого вентилювання не функціо-
нує, може леко довести до катастрофи.

Одвічальність велику прийняла на себе
більшість посольської палати австрійської, а з
нею також правительство, що не подали о
переведення бодай одної ухвали, котра ма-
ла би позитивне значіння, по котрій
можна би слодівати ся практичних на-
слідків. Се має зовсім плятонічну вар-
тість, наколи посольська палата станула на
засадничім становищі, що Австрія може що
до дозову заграничного мясива постулати
зовсім автономно і тому не потребує згоди
Угорщини на привіз заморського мясива. Мо-
жна радити там, що посольська палата вважа-
ла себе спонуканою бодай в такій формі за-
значити самостійність в Австрії в справі, як
патає про дорожню, але тим самим ще не
подало населенню ніякої польги чисто академі-
чними ухвалами, бо населення вижидало, що
із зазначення незалежності нашої полонини
держави що до заосмотрення ваших торговель-
заморським мясивом будуть виснувані також
самостійні послідовності і міністерству уділе-
ні точні вказівки, котрі для гр. Штірґка в
дальших переговорах з угорським правитель-
ством будуть певною і сильною підпорою а
через те і порукою усіх. Одначе всі такі
внесення відкинено, а таким способом з вели-
ким розмахом розпочате змаганє австр. по-
сольської палати скінчило ся без усякого по-
зитивного вислідку, без всякого вигляду на у-
спішне поборованє тяжкого і нужденного по-
ложення, в якім находит ся велика часть
населення.

Образ, який представляють наради у-
горського сойму зовсім не є відраднійший
в Австрії маємо бодай вдоволенє, що зробле-
но все можливе, щоби парламент став сира-
вдешнім народним представництвом, щоби
втягнути всі стани і верстви населення через
їх відпоручників до участі в законодавстві.
Показало ся, що навіть серед тих зглядно

дуже корисних умовин, виворених загаль-
ним рівним і прямим виборчим правом тру-
дно переломити яловість парламентаризму,
так що зачасні там ухвали в дуже рідких
лише случаях згоджують ся з бажаннями на-
селення.

А якжеж се ще виглядає в тім згляді
доперва в Угорщині! Бюджетова розправа, яка
там веде ся на черемну з розправою про
війскову реформу стає клясичним доказом
того, що угорський парламент зовсім не може
вважати ся народним представництвом, але
навіть не намагає ся закрити характеру ву-
косередного і одностороннього представництва
кляки. З усіх промов членів мадарських сто-
ронництв, чи они належать до прапора прави-
тельственного гр. Куена-Гедерварія,
чи до прапорів Кошута і Юста помонать
отвертєсть і ширєсть достояна лішої сирави
що до наміру, щоби дальше удержувати си-
стему теперішню брутальности і несправдливости,
поки она розібє ся на опорі гноблєних
і потоптаних сама через себе.

Правдиві і неправдиві сини Арпада, ко-
трі з великим засобом патосу говорять про
„угорську народну державу“, не можуть запер-
ечити сего факту, що більшість населення У-
горщини є немадарська. Насильою і всякими
способами поєло ся в останніх виборах об-
межати представників національностей в у-
горській посольській палаті на кількох. Але й
сі немоги і вірні переконанням мужи вистар-
чать, щоби при всякій нагоді, а такої є довол-
лі в бюджетовій розправі, висловити перед
цілим съюзом, що се неправда, наче в Угор-
щині не було національного питання, що всі
населєнці Угорщини зєднали ся в „одну по-
літичну народність“, що мадарська народна
державна находит ся вже в повнім розвитку.
Три румунські послі протестували голосно і
визразно против мадарської політики насиль-
ства, они виказали неправду тим, котрі все
ще в безмежною безличністю держать ся каз-

ки, що сучасною системою в Угорщині вдо-
волені всі, окрім немогих агітаторів і кри-
кунів.

Три дні в Пешті.

Дня 17. листопада випало мені нагло ви-
їхати до Пешту. Знаючи як поволі їдуть у-
горські поїзди купив я комбінований білет т.
є такий, на підставі котрого міг я їхати осо-
бовим поїздом в Галичину, а послішним в У-
горщині. О год. 5 і 36 мін. виїхав я звичай-
ним поїздом зі Станіслава і прибув околє
9. год вечєром до Стрия. По кільканайцяти-
хвилинним чєканю виїхав я зі Стрия в напрямі
Лавочного. Для вигоди сїв я до вагону, що
їде прямо до Будапешту, бо пересіданє для
мене завсїди немале. В переділї, до якого я
сїв, встав я одну особу, яка правдоподобно,
як мені ся здавало, їде до Пешту. Я не по-
милив ся. В двійку їхали ми, о скілько собі
пригадує, аж до Мішкольц. Тут присїв ся до
нас ще один пан; було нас отже три особи.
Оба мої сусїди очевидно знали ся, бо від ра-
зу зачали вести помежи собою розмову в у-
горським язичі, з якого я не розумів ані слів-
ця. Я думав отже, що се Мадяри, хотия їх
фізіономіє не були подібні до мадарських; ну
але чєйже можна змродити ся, погодив я
себе. Але небагом змінили ті пани мадарську
розмову на німецьку і так переїлїтали її часто,
розмовляючи троха по мадарски, то знов по
німецьки. З розмови веденої по німецьки запри-
митив я, що се купці, а із згадуваних часто
їмен Натанів, Фішерів, Вольфів і т. п., з які-
ми они мали діло, міг я висити, що се сини
Ізраїля. Я не помилив ся. Коли їх тема про
купецкі сирави вичєрпала ся, стали они гово-
рити про знакоми собі особи, а в тім часі
курили безмілосерно. Молодший з них курив
на черемну, то папрєску, то цїгаро, то знов
два, три цїгара і знов папрєску. Я сам не

Олександр Барвінський.

СПОМИНИ з мого життя.

(Дальше).

9. Громада була рідною школою.

„Громада“ наша була справдешною шко-
лою науки рідної мови, літератури й історії
як раз тих предметів, з яких ми в гімназії
або дуже мало що або зовсім таки нічого не
могли навчити ся і дізнати ся.

На сходинах „Громади“, котрі звичайно
відбували ся що суботи вечером, а нераз
крім того в неділі і свята, виголошували гро-
мадяни промови при нагоді якогось святкова-
ня, відчити на літературні й історичні теми,
декламації творів визначних поетів, відчиту-
вано деколи листи писані до громадян або
статї з „Вечерниць“, „Мета“ і ведено над ни-
ми розправу. Особливо патріотичні листи
(звичайно вельми обємисті) Д. Танякевича
освідомлювали громадян і розбуджували на-
родного духа. З відчитаними і промовама ви-
ступав часто Андрій Січинський,

що визначав ся великим даром слова і спо-
сібностями; знаменитими декламаторами були
Михайло Борискевич (опісля ви-
значний профєсор окуліст і оператор в Град-
ци, вже давно покійник) і Євгеній Ку-
рилович (син приходника буцацького і по-
сла, опісля нотар, померший перед кількома
роками у Львові). Крім того визначали ся ще
Іван Пулюй, Володимир Ган-
кевич (опісля адвокат в Бучачі, давно
уже покійний). Старший мій брат Осип нале-
жав також до „Громади“ і Омелян Бі-
линський (крилопанич у Львові, помер-
ший перед 3-ма роками). Молодший брат мій
Володимир вїйшов до „Громади“, коли я ви-
їхав до Львова на філософський виділ.

Наша історична мнєвшина була тоді
для рускої молодєжи шкільної неначе das ver-
schleierte Bild zu Sais, бо з шкільного викла-
ду профєсорів історії ми про бувальщину ру-
ського народу не могли буквально нічого дові-
датись. Тим то з великою цікавостю і оду-
шевленєм кинулись ми до присланой нам Д.
Танякевичем Енґля „Geschichte der Ukra-
ine und der ukrainischen Cosaken, wie auch
der Königreiche Halitsch und Wladimir“, Д.
Зубрицького „Kronika miasta Lwowa“, Б.
Вантышъ-Каменского „История

Малой Россіи“ і що йно виданой І. Шара-
невичем „Исторія Галицко-Володимир-
ського княжества ч. I.“ З молодечим жаром
почали ми глядіти там слави наших предків,
а то, що оден-другий видобув з тих творів,
подавав опісля в обробленім відчатї цілий
„Громаді“ на сходинах.

Але ще більше росло замилованє до на-
шої мнєвшини, коли ми зі Львова дістали
петербурську „Основу“ і найшли там Костома-
рова монографію про „Дві рускі народности“
і інші, а особливо популярно написану Кулі-
шеву „Хмельницщину“. Нам мало припадала
до серця стародавня мнєвшина руского на-
роду з князями і боярами, се була доба мало
для нас тоді зрозуміла і займана, а за те пе-
реймались ми зображеннями лицарських походів
буїної козаччини, котра була о много близша
і живійше промовляла до молодечої душі і
нашого романтичного настрою. Сей романтич-
ний настрій та погляд на козаччину і на на-
шу мнєвшину взагалі скріпили в нас ще
більше Кулішеві „Записки о Южной
Руси“, які нам тоді також прислав Таняке-
вич зі Львова, де ми найшли українські істо-
ричні думи і перекази.

Сей романтичний настрій піддержували
в нас також пісні Т. Падурі „Козак пана не

знав з віку“ і інші, які ми радо співали. В
осени 1864 р., коли я був уже в 8-ій кл., за-
держав ся в Тернополї з поворотом з Києва
Лєв Лопатинський *) (брат бувшого
нашого катехита Василя) кілька днів, опові-
дав нам про Україну і тамошних визначній-
ших діячів, научив нас пісєнь патріотичних
„Ще не вмерла Україна“, „Вже більше літ
двісті, як козак в неволі“ ітп., привіз портре-
ти гетьманів Хмельницкого, Полуботка і ин.
і деякі українські книжки і живим словом
підняв ще більше в гору нашого духа.

З рівним жаром забрала ся наша Грома-
да до вичєня рідної словесности і письмен-
ства. Сї твори устної словесности, які доси
ми могли пізнати в попованім виді з попов-
ших у наші руки збірників Żegoty Pauli і
Wasława z Oleska, представили ся нам в пов-
ній красі в Записках Куліша з цінними спо-
мїнами про українських козарів. А те, що
нам доривочно з українського письменства
давали „Вечерниця“ і „Мета“, доповняла нам
петербурська „Основа“.

Тепер станув перед нами в цілій величі
своїй Тарас Шевченко з єго високою поези-

*) Тепер на Кавказі інспектором гімназії

В. Адамський Дивани. — Портєри. — Фїранки. — Стори. — Вилпє femmє. — Матерії мебльозі.
Львів, Тотгєль Жоржа Цїни знижені.

курю, а що давно вже не був я в димі, то буквально дувся ся. Мене стало драпати в горлі, а віддихати було тяжко. Я вийшов на коритар, але коритарик був так вузький, що я був приволонений усе входить до переділу, кілька разів переходив кондуктор, чи хто янший. Тож я вийшов до переділу і поставив терпіння аж до самого кінця.

Моїм сусідам навкучила ся видно розмова не лиш про купецкі справи, але і про приватні особи, бо молодший з них запропонував карти. Стали грати; молодшому не вело ся, бо коли ми доїздили до Пешту, я бачив, що платив кошти забава. Я завважав взагалі, що в Угорщині є гра в карти сильво розвинена. І так коли я був перед кількома літами в Сатові, то бачив я в публичнім городі густо розставлені столики попри лавки, а майже при кождім століку сиділа партия гравців. Коли се діє ся в публичнім місці, подумав я собі, то щож то мусить діяти ся по приватних домах?

Але вертаю до моєї подорожи. О год. 1. і 5 м. прибули ми до Пешту. Я вийшов з вагона, перейшов через дворець і дістав ся на сквер перед дворцем. В тім місці є найбільший рух. Трамвай розходять ся в різні сторони, а крім того утрудняють перехід для піших фіякри і самоходи. Треба отже добре уважати, аби не дістали ся під колеса котрогось з возів. Часом не поможе і найбільша увага, особливо коли на місто валяже мрак. Розглядавш ся і не бачиш нічого; здає ся отже, що тепер є найвигідніше перейти; колиже опиниш ся в самій середині, тоді позідають ся нараз і трамвай, фіякри, вози і самоходи і возьмуть тебе в середину так, що і сам не знаєш, куди утікати. Дялтого то в тім місці лучають ся часто нещастя, бо як не переїде самохід чи фіякер, то переїде трамвай.

Я зайхав до одного з першорядних готелів званого центральним, котрого власником є Німець Шпрунг. Є се вигідно для чужинця, що не знає угорського язика, бо ціла служба говорить добре по німецьки. При тім є і рестаурація, де можна розмовити ся також по німецьки.

Слідуючого дня по моїм приїзді була неділя. Я пішов рано до церкви. Там запізнав ся я в тамошнім співробітництві о. Земаном і катехитом шкіль, котрого назвиска я не дізнав ся. Сей послідній говорив ще найкраще по руски. Зачала ся Служба Божа для дітей. На Євангеліє звернув ся священник до людий і тогди почув я виразно, що євангеліє відчитувано в мадьярськїм язичі. Також і екзорта, яку мав катехит для дітей зараз по євангелію, була виголошена в угорськїм бесіді, з якої я зрозумів одно лиш слово „амен“, яким закінчує екзорту.

Сама Церков гр.-кат. обряду робить дуже сумне вражінє. На стїні, що має заступати іконостас, нема образів крім образу Ісуса Христа і Матері Божої з написами, як можна сподівати ся, угорськими. Царські врата, подібні радше до фіртки ніж до справдішних царських врат, є в часі співаної Служби Божої усе замкнені, а тільки деколи відчиняють ся, як прим. на великий вхід і на Вірую.

Крім образу Ісуса Христа і Матері Божої є ще може всегдо чотири образи, з котрих лиш оден звернув мою увагу іменно з правої сторони, коли вийде ся до Церкви. Ані одної яснійшої краски; навіть лице сего святаго є намальоване темною краскою. Я дивив ся на образ сего святаго уже вечером і тому видав ся мені він ще темнішим.

Признаю ся, що замість притягати до святаго, може сей образ хіба відтручувати; бо особа його вечером виглядає прямо страшно. По середині Церкви можна ще лиш побачити два ряди лавок. В однім з тих рядів сидять женщины, в другім мужчини.

Сама Церква є дуже темна. Вікон є не много, а і ті вузькі і темні. Над пресвітерією є вікна мальовані; впрочім в части Церкви є матові грубі скла. Через вікна може ся отже передістати дуже мало світла. Та недостачу сего природного світла могло би заступити штучне. Задля убожества однак Церкви і сего штучного є дуже мало. На престолах є що найбільше по чотири свічки, помежи якими нема ані одної воскової.

Дальша часть Церкви освітлена газом в начпних подібних до свічок. Сей газ палить ся однак тільки в часі вечерні і то запалюють не всі газові свічки, але тільки кілька.

На мене зробила ся вечерня вражінє похорону, який править ся у нас часом на селі, коли лише блимає кілька свічок. Тому я не дивував ся зовсім, коли я побачив в Церкві лиш кільканайцятєро людий, хотїя грєко-католиків в Пешті, як мене інформував о. сотрудник є до 8.000. Я сказав умясно грєко-католиків, бо коли я штав ся тамошнього пароха о. Мельша, кілько в Пешті є Русинів; є тільки Мадяри гр.-кат. обряду. А прецінь мимо запевнєнь о. пароха, що в Пешті є лиш Мадяри гр.-кат. обряду, я переконав ся, що там є і Русини і що в досить великїм числі. Они навіть просили о священника Єго Ексцеленцію львівського Митрополита і коли Ексцеленція хотїла зарадити їх потребам і вислати їм галицького священника, тоді опер ся тому тамошний парох о. Мельш, приймаючи на себе обовязок правити богослужєня в славянськїм язичі і говорити проповіді по руски.

Тепер доїжджає, що правда, до тих Русинів о. сотрудник і говорить до них проповіді по руски, але як мене запевняли тамошні Русини, ніоден з них не розуміє нічого із сеї проповіді, бо єго бесїда дуже мало подібна до руского язика. Тож не одупєвляють ся наші вірні зовсім своєю церквою і я не дивував ся, що я застав їх маленько не лиш на вечерні, але також на Службі Божій. Хотїя церква сама не велика, але їй так зовсім незаповнена. Як на 8.000 душ то в Церкві відів я вірних безглядно за мало на Службі Божій; а о вечерні то нема що і говорити.

(Конець буде).

З державної ради.

Вчера же було засідання палати - послів, а мимо сего рух в парламенті був дуже живий, бо радили в нїм різні парламентарні комісії.

На вчерашнім засіданню бюджетової комісії п. Ді і я м а н д заявив, що соціялісти відкидають всякі відшкодованя за канали і противлять ся відкладанню будови на третій період. Відтак обговорював застїй в продукції соли в Галичині, розділ горівчаного контингенту і домагав ся знесеня боніфікації та поставив відповідний внесок.

Відтак промовляв п. Крамарж і заявив ся за тим, щоби 20 мільонів позички яка має бути затягнена на телефонічні цілі, ужити виключно на усунєнє телефонічної „нужди“.

Заявив ся дальше за внеском п. Станєка, що стремить до усунєня стану ex lex на полі спиртного контингенту, та за внеском п. Вальднера в справі переказаня краєм 20 мільонів на учительські платні. Виконанє однак того внеска уважає п. Крамарж неможливим в теперішнім фінансовім положєню без попередного ухваленя нового закона в справі горівчаного податку і єго підвишеня.

Чехи — заявив п. Крамарж — будуть голосувати за бюджетом, тому, щоби не допустити до стану ex lex і приміненя §. 14.

П. Масарик уважає голосованє за бюджетовою провізориєю за маніфєстацию до віра до правительства.

П. Фрідман (нім. пост.) збиваючи виводи п. Удржала, заявив, що цілий Відєнь числить на се, що закон з 1901. р. в справі водних доріг мусить бути переведений, вказуючи на становище польського кола в тій справі.

П. Малік домагав ся реформи супружого закона в інтерєсі розведених католиків.

П. Кость Левицький вказав, що велика інвестиційна акція на державних залізницях, якої не хоче підняти ся міністерия залізниць, вимагає належитого зладженя програми інвестицій. Пригадав міністровия залізниць ухвалу бюджетової комісії з р. 1909, на основі котрої в Галичині і на Буковині назви стаций і час відїзду поїздів мають бути виголошувані також в рускій мові. Питає, чому досі не виконано сеї односторонної ухвали комісії.

Є се знаменне, бо доказує, що залізничий заряд в Галичині не руководить ся адміністративними, лишє політичними основами.

Обговорюючи відтак переговори правительства в справі водних доріг з інтерєсованими посольськими ґрупами, зазначив, що український клуб справу водних доріг осуджував лишє з господарского становища і таке саме становище займає й нині. Не відомо, чи нині є точні обчисленя коштів і ревностности водних доріг. Лише на основі точних обчислень можна рішати в тій справі, бо не знати, чи Галичина буде мати досить до перевозу водними дорогами, а для перевозу вугля вистарчила би товарова залізниця.

Водним дорогам в Галичині противлять ся чисто господарські зглядї. Тим менше український клуб не може за будову лишє часті каналу від Кракова до шлезької границі зречи ся всіх користей, які признає закон з р. 1901. на рільничім і економічнім полі, а передовсім регуляції рік, котра має бути получена з фаховою меліорациєю. В першій жїрі належало би перевести регуляцію тих рік, котрих регуляції домагає ся краєва ухвала з 1901. р.

Що до внесків пп. Вальднера, Пахєра і Зайца, зазначає бесідник, що держава і парламент мають обовязок перевести санацию краєвих фінансів доперва тоді, коли зовсім управильніть ся фінансовий плян і фінанси в державі. Се належить віднести спеціально до відносин в Галичині.

Теперішній галицький сейм дотї не буде спосібний до праці, доки Русини не одержать відповідного заступництва на основі справедливої виборчої реформи. Доки се не здійснить ся, не можуть Русини піддержувати ухвал галицького сейму, тому що в теперішніх обставинах кожде скріпленє галицького сейму означає скріпленє польського панованя над руским народом. З другої сторони належить отверто заявити, що конечно є управильненє службових відносин і плати народних учителїв. Найліпшою дорогою до санациї краєвих фінансів було би обнятє державою часті вдатків на народне шкільництво.

Сторонництво бесідника згодить ся на внесок п. Зайца в тій формі, що на р. 1912 в цілі поправи дої учителїв народних шкіль признає ся на виплату для них додатків 20 мільонів корон з державного скарбу. Становище Русинів в парламенті означає бесідник в той спосіб, що Русини роблять ріжницю межє правительством, а парламентом, є за парламентом, котрий вийшов з загального голосованя і бажають єму успішного розвитку.

Правительство, мимо обіцянок народної безсторонности, трактує Русинів як наїрід другорядний, що може лишє платити податки, а не порушило на пр. ні словом справч руского університета, яка доводить руский наїрід до розпуки. Русини були би готові голосувати за всіма державними конечностями, наколиб узглядяно їх жаданя, однак серед нинішних обставин мусять голосувати проти бюджету.

Остаточю бюджетова комісія прийняла 29 голосами проти 26 бюджетову провізорию на перших 6 місяцїв в 1912 р.

Тими самими голосами прийнято заключєне в предлозі уповновласненє на затягненє позички 76 мільонів на сплату в 1-11 р. загального державного довгу і на покритє припадаючого на ту половину монархії удїлу в надзвичайних видатках на армію і мореплаву, як також 25,388.780 на сплату загального довгу державного і 109.200.000 К на будівельні цілі і залізничі інвестиції.

Прийнято рівнож внесок п. Колішєра і Мастальки, щоби останню суму побільшити о

єго. Доси ми дещо лишє чули про него, а я побачив раз у о. Каратницького Шєвченє в єго Кобзаря (петербурське виданє коштом Смирєнка з 1860 р.), яке він мав у себе в гімназійної учительської бібліотеки, до котрої учєники не мали доступу, а могли користуватись лишє бібліотекою для молодежї, наповненою самими німецькими книжками.

Перші твори Шевченкові, які ми почали читати, дістались нам у руки з „Вечерниць“, опісля дещо прочитали ми з „Основи“ і з того часу Шевченко став нашим „апостолом правди і науки“. Єго мучениче житє, яке ми пізнали з розвідки Гвідона барона Баталї „Taras Szewczenko, jego życie i pisma“, перепечатаної (1865. р.) окремо з Tygodnik-a Naukow-ого, видаваного українфільським кружком польської молодежї академічної у Львові*) і жаль-тужа, що єго вже не має на світї, розвідки про Шевченка в „Основі“ Костомарова, Куліша, Жемчужникова і інших, розжарили єю іскру народної свідомости і любови для свого народу, яка доси мов у попелї тїла в наших серцях, розвели з неї яснє

поломінє, що всіх нас обгорнула єдинених у „Громаді“ і загрівала до сеї народної ідеї українсько-руської, якої таким голосним рєчником станув у наших очах Шевченко. З незвичайною жадобою збирали ми розспанї по тодішних виданях напечатанї єго твори, бо петербурського Кобзаря не довелось нам дістати і взагалі був він великою рідкістю (мабуть зовсім був вичерпаный в продажі після смерти Шевченка, а слідуюче видавє Колянчикова появило ся аж в 1867. р., коли я вже був на університеті).

Отсїй недостачі зарадила львівська „Громада“. Товариш Д. Танякевича, питомець духовної семїнарії Микола Михалєвич*) підняв ся такої задачі, яку сповняли свого часу перед винаходом печатаня у великій часті невідомі по імені переписчї вських творів нашого письменства. Шевченкового Кобзаря єго рукою писаного вельми читким письмом, дістала тернопільська „Громада“ в дарї від старшої львівської посестри, і в тім превелика на той час заслуга о. Михалєвича, що дав нам спроможність пізнати всі твори

великого Кобзаря України, на скільки були они тоді зібрані і напечатані. Сей рукописний Шевченків Кобзар о. М. Михалєвича був дорогоцінним скарбом громадської бібліотеки, а з него ми всі почали переписувати для себе Тарасовї твори на власність. Сей звичай вийшов бун тоді в житє, як думаю, не тільки в Тернополі (я їй доси маю ще сї переписанї твори Шевченкові), але й по інших містах Галичині, бо у мене зберегла ся також частина рукописного Кобзаря, писаного рукою пок. Ксєнофонта Климковича. Переписуванє Шевченкових творів причинило ся до того, що писцї вивчували ся Шевченкових творів на пам'ять (я їй до нині багато ще з вивченого задержав у пам'яті), а на громадських сходах деклямували ми головню Шевченкові твори. Визначились тут головню Курдюкович, що з незвичайним зростом деклямував Наймичку і Катєрину і Борискевич яко декляматор Кавказу, Послания, Снуїтї. Роковини смерти Кобзаря України Русї святкували ми яко велике народне святає і промовами і відчитами про поета, єго житє, діяльність і твори, деклямаціями єго творів і співами з поміж котрих „Щє не вмерла Україна“ (ми тоді вважали єю пісню Шевченковим твором) стала нашим народним гимном.

З історичних творів Тарасових припада-

ли нам до впадоби особливо сї, що романтичним настроєм підходили під наш романтичний погляд на нашу мнєвшину, хоч уже з „Послания“, якого тоді не було нам кому, як слід, пояснити, бачили ми тверезі погляди, що виробляли ся у поета на наш наїрід, єго бувальщину і культурні та національні відносини під впливом розмов, які свого часу вели ся підчас побуту Шевченка в Києві при участі Костомарова, Куліша і інших перед засновниками Кирило-Методїївського братства.

Окрім Шевченкового Кобзаря, котрого я і інші громадяни вивчували ся на пам'ять, читав я пильно Оповіданя М. Вовчка, Записки в Южної Русі Куліша, Основу, Котляревського Енеїду, Повісті Гр. Квітки і робив собі виписки не тільки рідше уживаних слів, але й зворотів та гарних устїнів в тих творах а сї виписки збереглись у мене досі і тим способом присвоїв я собі значний засіб українських висловів.

(Дальше буде).

*) До сего кружка належав крім Баталї-батька теперішнього посла, між иншими Болєслав Барановський, тепер вислужений краєвий інспектор і радник Двора.

*) Відомий загально яко автор знаменитої популярної книжочки „Пасїка“, виданої товариством „Просвіта“, нині прихотник в Чернєлєві руским, коло Тернополя.

20 мільонів, а крім сего дозволити на дальших 20 мільонів на доповнене телефонічної сітки. Внески пп. Пахера і Зайца в справі призначення для краю 20 мільонів корон на поправу долі учителів відкинуто.

Уряднича комісія радила вчора в дальшій ході над поодинокими постановами нового урядничого закону і полагодила вже его з виїмком постанов, котрі відносять ся до часового авансу.

Слїдуюче засіданє сеї комісії відбуде ся нині по полудні.

Просимо домагати ся „Руслава“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передилатників в кругах своїх знайомих.

Італійско-турецка війна.

Загальне вражінє із перебігу війни є те, що воєнне щастє Італії, притьмлене турецькими побїдами на початку війни, починає усьміхати ся до неї. Завдячують се Італії двом фактам: великому числу своїх військ в Триполісі і подїям, які розвивають ся на східній границі Туреччини, котра є приневолена пильно за ними слїдити, хоч би й зі шкодою для своєї акції в Триполісі.

Розвиток подій, що дотичать італійско-турецкої війни, є інтересний і вартний пильної уваги.

Вчора радила турецка рада міністрів над справою рівночасних замахів динамітових в ріжних місцевинах підчас сьвята Байраму. Комунікат виданий радою міністрів ставляє здогади, що заговірникам ходить о подразненє музюльманського населеня і о викликанє обави, що суспільний лад є zagrożений.

Справа Крети. Порта оповістила комунікат, в котрім стверджує, що великодержави у відповідь на ноту Порти впевняли, що не дозволять на порушенє status quo на Креті.

Італійско-німецка сварка. Дневник „Stampa“ виступає проти німецкого генерала фон дер Гольца, який ставує на чолі акції, що має за дачу заосмотрювати турецькі війська в Триполісі в охоронні средства.

Конфіскація турецького корабля. „Agence Orientale“ доносить, що італійска фльота придержала турецький пароплав, що шлав з амуніцією і оружем до Солуня.

На поли бою. Аг. Стеф. доносить з Триполісу під вчерашною датою: „Наші війська віднесли вчора нову побїду, що є свїтлим доповненєм нашої битви з дня 26. м. м. і завяли в дуже енергїчний спосіб Байн Зара, головну збірну точку правильного турецького війська і осередок їх опору. Здобули при сїм 8 армат, шатра, середники поживи, словом все, що Турки муслили оставити, коли Араби і бедуїни вїзвали їх, щоб ся спасали ся утечую.

Ся сама агенція приносить з Триполісу другу вість такого змісту: Онодїшний день був рішачючим для судьби війни, бо очистив місто і сумежні оазы в турецьких військ і прогнав їх від берегів, відбираючи їм в сей спосіб можливість запровіянтованя та покінчив перший період війни так, що на будуче можуть бути ведені хїба дрібні зустрічі. Онодїшна битва тревала від год. 6. рано до 9. вечером. Італійські втрати не є усталені, всеж таки є поповерх 100 людей неслосібних до борби. Во рог втратив кількасот вбитих.

Акція на морю. Аг. Стефан. сповіщає, що контрторпедоєць „Bersagliere“ придержав два турецькі судна і привів їх під ескортою до Тобруку. Контрторпедоєць „Eugo“ знищив телеграфічну лїнію до Бомба.

Росія жадає отвореня Дарданелів. Росія переслала Порті ноту в справі отвореня Дарданелів і Босфору. Крок Росії викликає величезне вражінє. Як зачувати, рішила Порта відкинути жадає Росії, бо на случай отвореня Дарданелів мала би Росія домінуюче становище в Царгороді. Із жадаєм Росії вяжуть вїзід коменданта 1. корпусу Зекі баші і генеральска штабу до Дарданелів.

Як пригрізка до російско-турецького непорозуміня являє ся телеграма, написана в Балїчї на турецько-російській границі. Телеграма звїщає, що онодї вечером в місцевині Мозум прийшло між турецькими і російськими військами до непорозуміня, яке прибрало великі розміри. Комендантам обох сторін удало ся приневолити жовнірів до заперестаня пальби. По стороні турецькій вївав оден жовнір, двоє є пораненіх. Заряджено в сїй справі слїдство.

Інтригантство Росії є загально звісно. Чиж се вплутованє Туреччини в нові клопоти не є тайною інтригою в користь Італії, яку бажає російска дипломатія відірвати від тридержавного Союзу?

Ворохобня в Китаю.

З китайського жерела доносять до Харбіну, що ворохобники заатакували правительственне військо біля Фучу і заняли дві кріпости. Правительственне військо мало 14 вбитих і ранених і цофнуло ся до Фучу.

Панїка в Мукдені і Пенїні. В Мукдені настав переполох. Всї готелі, поза округом міста положені, є заповнені збігцями. Урядники вивозять свої сімі з краю. Китайський двір продає за готівку свої засоби золота і дорогих каменів. Російський азійський банк вже уділив цїсарській китайській сімі позичку на 8,000,000 рублів.

Переслїдуванє Німців. Німецкій торговельний агент Бергман вїшов дня 30. м. м. з готелю в Шангаю і пшов на забаву з танцями. Від того часу слїд по нїм загинув. Німецкі фірми в Шангаю одержали ановімну осторогу, в звязи з наміром бойкоту німецких куціць з причини, що деякі з них мали помагати цїсарському війську, доставляючи ему амуніцію.

Переговори правительства з ворохобниками. В Ганкау в помешканю російского консуля відбула ся довірочна конференція представників китайского правительства і ворохобників. Представники правительства заявляли, що тепер входить в гру незалежність Китаю, бо династія порїшила відклакати ся до помочи великодержав. Японія є готова дати до порядимости свою армію. Представник ворохобників заявив, що мир є зависимий від уступленя манджурскої династії. Наряди не довели до ніякого позитивного вислїду.

Російско-перска задирка.

Бюро Райтера дізнає ся, що наспїваючі до Льовдону заяви потверджують пересвїдченє півурядових англїйских кругів, що висилка російского війська до Персії має на цілі догляд над сповненєм російських жадає, а не тревале заняте Персії або яке небудь вмїшанє у внутрішні справи Персії, бо російське правительство задумує витрєвати при англїйско-російским договорі і беретти як єї духа, так також букв.

Положенє в Персії. Перський парламент звернув ся телеграфічно до англїйської палати з просьбою о поміч при розгляненю російських жадає. Виславо також телеграми до інших парламентів, в тім числі і російської думи. Женщины беруть участь в протиросійских демонстраціях. Всї партійні ріжніці в парламенті зникли. Парламент, як зачувати, одержує попере те навіть від тих кругів, по яких ніколи сего не надїялось. Ефрен Кон знова обняв уряд шефа поліції. Урядові телеграми з Іспагану доносять, що тамошний російський консуль поводить ся як диктатор і не шанує міжнародного права. Депеші з Ардебіль сповїщають, що російське військо виступає в ролі побідників, хоч війни ще не вїповіджено. З Джульфи помашерували відділи російского війська до Хої для скріпленя тамошньої консулярної сторожі.

Письмо п. Т. Старуха.

На нашу допис з Бережанщини в ч. 264, прислав нам посол Т. Старух таке спростованє: „Неправдою є, немовби то я, яко вїт в Слободі золотій допустив ся ріжних „неправд і устерек“, а натомість правдою є, що справи громадскі веду від чотирох років в найбільшій порядку, на добро громади, чого доказом одноголосна ухвала Ради громадскої в Слободі золотій, вписана в книгу ухвал сеї громади, котрою то ухвалою висказано мені подяку за вїрцеве веденє громадских справ.

Неправдою є, немовби я на довірочні збори з дня 22. пздолїста с. р. скликав лише „своїх мужів довіря“ до Бережан, помиваючи бережанську інтелїгенцію і о. Короля з Саранчук, а правдою є, що я запросив всіх тих інтелїгентів, що, яко часть українско-

нац сторонництва беруть участь в політичній житю, між ними і о. Короля з Саранчук.

Неправдою є, немов би то я „називаючи партію християнско-супільну хрунями і зрадниками, поставив на їх чолі графа Шептицького“, а натомість правдою є, що я на тих зборах о Єго Екцеленції Впреосв. Митрополиті гр. Шептицькім ані одним словом не спїмнув, та правдою є, що я до нашого львівского Владика відношу ся з найбільшім поважанєм.

Неправдою є, щоб я котрому з бесідників „по жандармски“ відобрав голос, а натомість правдою є, що всі бесідники покїчили свої промови, без жадної перерони.

Неправдою є, що деякі „єгомосці“ з Бережанщини сидїли і аї словом не відзивали ся, а правдою є, що кількох сьвященників забирало голос і заявляли рішучо, що не дозволять на те, аби наші вороги надуживали імени Христового до розбиваня і ослаблюваня народних рядів“.

Тимотей Старух, посол.

На се спростованє наша відповідь така: Правдою є не то, що пише п. Старух про господарку громадскої зверхности у Слободі золотій, тільки то є правдою, що було в нашій дописи. П. Старухови, яко вїтвови Слободи, відоме є так добре, як і нам, урядове письмо, котре починає ся уступом: „Wydział krajowy reskryptem z dnia 20. grudnia 1910. L. 117.852 na podstawie wyniku lustracji z dnia 27. maja 1910. L. 3077 rekursu Zwierzchności gminnej w Słobodzie złotej przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego z dnia 15. kwietnia 1910 L. 1991, którym wytknięto jej nieprawidłowości i usterki w gospodarce gminnej, ponieważ, jak Wydział krajowy stwierdził na miejscu, uza sad n i o n y m j e s t z a r z u t “ і т. д.

Сї слова „uzasadnionym (słusznym) jest zarzut“ повтаряють ся в сїм писмі кільканаїцять разів і кождий закид є тут доказаний. Що на підставі того можна смїло говорити про „nieprawidłowości i usterki“ громадскої зверхности, котрої начальником є п. Старух нема найменшого сумніву. Ся зверхність може ухвалювати своєю вїтвови які хоче похвали, для нас Виділ красний більша власть, нїж вїтв зі Слободи з цілою своєю громадскою радою. П. Старух грубо помилув ся, коли числив на нашу неспїдомість у сїй справі. Не правда по его стороні.

Інші точки спростованя п. Старуха менше важні. Фактом є, що п. Ст. поминув політичне товариство „Селянська Рада“ і що о. Короля на зборах не було. Фактом є (і сего сам посол не перечить), що він у своїй знаній некультурности називав христ. сусп. партію хрунями і зрадниками мимо того, що Є. Е. Митрополит уважає сю партію користною і потрібною. Чи п. Ст. висказав ся про Є. Е. Митрополита так, як було у дописи, на се ми дістали два листи від учасників зборів, з котрих оден таких слів не чув, другий передає слова его так: „і тої нової хрунїської партії Барвіньского, на чолі котрої стоїть гр. Шептицький“. Нам трудно сконтролювати, чи і тут п. Старух, притиснений до стїни, не називає неправдою того, що було фактом, та коли він бодай Є. Е. Митрополита вміє пошанувати то приймамо се до відомости.

Далї фактом є, як нас звїщає запитаний про се дописець, що п. Старух відобрав голос урядникови п. М.

Ми заняли ся спростованям п. Старуха довше не тому, щоб лиш ішло о особу сего некультурного экс-жандарма, тільки тому, що Бережанщина під проводом такого посла цілком упала. Ту вже в самих Бережанах, де ніколи не було кацапского товариства, мє квюфіли заложили остатними часами своє синьо, а тут п. Старух разом зі своїми сьвященниками — як він сам пише — не мають над чим иншим радити, тільки „заявляють рішучо, що не дозволять на те, аби наші вороги надуживали імени Христового до розбиваня і ослаблюваня народних рядів“.

Се очевидно на адресу нашої партії.

На ширенє кацапщини ті патріоти позваляють і се їх не обурює, се на їх думку не ослаблює народних рядів і Церкви, над тим они не радять, але радять над „ворогами (!)“ що надуживають (!) імени Христового — на се у них час і добра воля найде ся. І то над тим радили може й ті сьвященники, що перед

кількома роками вїкнами втікали зі зборів перед Старуховими опришками.

Бережанщино! Коли ти збудиш ся і назначиш Старухови не передове місце, лише таке, яке єму по спрєдливости належить ся?

Присмо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Катерина; римо-кат.: Амврозия. — В п'ятницю: руско-кат.: Климентія; римо-кат.: Н. Лок. ЦДМ.

— **Православна пропаганда.** З Лемківщини доносять: Вєсланай „Русско-православною Мисією“ батюшка Сандович відправив дня 4. с. м. православне богослуженє в Грабі, пов. Ясло, де 40 осіб перейшло на православїє. Селяни з доохрестних сіл великими масами взяли участь в богослуженю.

З Горлиць пишуть нам:

Дня 3. грудня „батюшка“ Сандович з Ждїви відправив службу Божу в селянській хаті в Грабі, повіт Ясло. Кілька миль з доохрестних сел постягали агїтатори схизми „вірних дїтий сьв. гр.-кат. Церкви“, як називають своїх вірних о. декани перед дотичними духовними властями.

В Ждїві дня 4. грудня була духовна мїсія. На вечерні підчас проповіді о. Менціньского, пароха з Маластова, — Українця — на тему „о первенстві яко найбільше вирїзняючим свойстві єдиноспасательної сьв. кат. Церкви від інших церков“ вийшли Ждївчани з церкви з словами: „що будемо слухати якогось Українчика, що хоче нас на шільске перетягати“ ітп. Рано того самого дня на службі Божій підчас першої проповіді о. Менціньского на наведену тему чути було стукіт, кашляння, смїх і ріжні дотепи.

Знав, що робить о. декан, коли проповідь на сю тему не припоручив кому иншому. Хто знає, до чого прийшло би, еслиб не 5 жандармів стягнених парохом на се торжество.

— **Нвїй подвиг українських „поступовців-академиків“.** З кругів академічної молодежи пишуть нам: Нашим читачам звісно вже про сей факт, що провід в житю української академічної молодежи обняли виключно т. зв. „поступовці“, се є гурток одиниць, що групують коло себе всякого рода соціалїстичні і радикальні живла. Сей то гурток, який складає ся головню з крикунів і ревунів, захопив недавно в свої руки виділ „Академічної Громади“ і „Академічної Помочи“. Можна було сподївати ся, що так само стане ся з виділом „Українського Студентского Союзу“, який і так вже все складає ся з соціалїстичних крикунів. І дійсно на загальних зборах сего тов-а, які відбули ся 3. грудня с. р., вибрано самих завязятих соціалїстів і радикалів, а національних демократів уснено знова зовсім від проводу в тов-ї. Та на сих загальних зборах склала ся ще инша подїя, яка кидає ярке свїтло на шовїністичне заслїпленє сїх крикунів і на їх „патріотизм“, який они однак люблять все голосити urbi et orbi закидаючи в першій мірі християнским суспільникам „зраду“, „хрунїство“ і т. д. Ото бувший містолова тов-а а теперїшний нововибраний голова Володимир Левичкий заявив прилюдно на зборах, що в ювілею устроюванім сего року в честь М. Шашкевича виділ порїшив не брати ніякої участі, а то з сего згяду, що М. Шашкевич був „клерикал“, а участь в ювілею таких людей, як митрополит Шептицький, проф. др. Студинський і т. д. давали запоруку, що характер ювілею буде чисто ретроградний. Очевидно, що всякі „поступовці“ лише одобрили олєскамі сю „заяву“ соціалїста і вибрали его через аклямацію головою, однак загалом без огляду на партію, здаєть ся, рішучо сей виступ не подобає ся. Підчас коли в цілім краю всі верстви нашого народа беруть участь в ювілею і прибувають сотками депутації а тисячками учасників на се торжество*, академічна молодїж „будуча українська інтелїгенція“ задля таких брудних мотивів усувають ся остентаційно від всякої участі. Останна подїя така характеристична, що наглядно вказує цілії суспільности, в який кут заведуть своїх нерозумних сторонників всякі ревуни і крикуни соціалїстів і радикалів. Caveant consules!

*) а на Україні навіть православні! — Ред.

— Маріяново свято на Клепарові, одержано з отвореною власною читальнею будинку відомою ся минулої неділі дуже величаво. Простора сая заповнила ся по береги місцевістю і львівською публікою. Свято почало ся богослуженням, яке відправив о. віцекортор Паньківський. Зібраних учасників свята привітав голова клепарівської читальні п. Клим Жмур. Після промови п. Бурбелі співав дуже гарно хор питомців під управою п. Осадци і академічний хор під управою п. Гриневецкого. Вокальні продукції переплітали привіти відпоручників львівських товариств.

Іменем Гол. Відділу тов. „Просвіта“ привітав клепарівську читальню о. Лежогубський, від львівської філії „Просвіта“ проф. В. Білецький, від тов. „Львівська Русь“ п. А. Пісецький, від тов-а „Сокол-Батько“ п. Біляк, а від замарштинської читальні п. Рубель. Свято скінчило ся відспіванем народних імнів.

— Народи буковинських руских послів відбули ся під проводом пос. Вас. Василька дня 5. с. м. Між иншим представив пос. Василько справу руско-польської угоди і становище, яке буковинські Русини сироти неї займуть.

— Розлом в українській соціалістичній партії. Борба „націоналістичного“ та „міжнародного“ напрямку на недавнім соціалістичнім конгресі (про котрий ми вчера писали) довела до сецесії „націоналістів“ під проводом „товариша“ В. Левинського. Збунтовані соціалісти відбули свій також „конгрес“ в льокалі тов. „Воля“ і „ганьбували“ що сила на „правдивих“ соціалістів покую Ганкевича та Вітика. Рішили вкінці заснувати окрему соціалістичну партію. Відкалі ся однак, що не мають грошей, бо цілком певно не дадуть їм тепер „інтернаціоналісти“ віже „зломаного гелера“. І ся точка — „гріш“ приведе тов. Левинських і Сяків до покаяня і невдовзі почувемо, що пішли они до Каноси, себто до „товаришів-інтернаціоналістів“ з просьбою о пробаченє їм „молодечого“ нетакту і „грошевого подаяня“. Інакше буде їм скро „капут“ що для народної справи принесло би лише користь.

— В справі Великодних свят. Римський дописець „N. G. Presse“ заверчує донесеня німецьких і французьких дневників, немовто Сьв. Отець хоче упростити Великодні свята на першу неділю дьвятиця. Вправді порушено на нараді над „motu proprio“ в справі свят таку гадку, але на сїм на разі покинуло ся.

— Також „культура“. В Царщині при брамі монастиря Ілїодора приліплено портрет Льва Толстого з підписом „Слуга чортяки“. Понияше находит ся визнає до православних Росиня, щоби плювали на сего „посередника антихриста“. І дійсно, прихильники і прихильничи Ілїодора, між ними й наші кацапи, масами являють ся в монастирі, щоби наплювати на портрет Толстого. Звісно — що край — то звичай.

— З царини винаходів. Іжівнери Ф. Мосочи і К. Ріхман одержали патент на новий еластичний матеріал із криці, в цілости заступаючий гумові обвідки на колесах при автомобілях, а посідаючий над ними ту висість, що не існують ся нагло, що уможливує певність їзди в дальшій подорожі. Проби відбулі перед кількома днями дали добрий вислід.

— Громадний вибух скаженини. В Грідци Королівським помер перед кількома днями на скаженину селянин Бучек, покусаний скаженим псом. Кілька днів півніше захорував его син, дочка, відтак дві сестри милосердя, заняті в шпиталі, де лічив ся хорий селянин, шпитальний слуга і послугачка, а на конець захорував шпитальний лікар др. Крайчик, котрий оікував ся тими хорими. Всіх хорих перевезено в цілі лічення до Відня.

— В справі Мацоха наступила знова — як звичають часописи — несподівана проволочка наслідком віднови слідства, яке піднято на ново наслідком листа, найденого на вязничім подвір'ю, а який був адресований до прокуратора. В коверті находив ся оригінал листа від Ілїодора Старчевського до Д. Мацоха з просьбою, щоби Мацох зізнав, що Старчевський нічого не знав про убийство Вацлава. Лист сей був писаний латинською і польською мовою. Крім сего при перешуканю казні Мацоха і Старчевського найдено ще інші листи, котрих зміст ще невідомий. Звісним лише є, що прокуратор зажадав звороту всіх актів з варшавської судової палати до Пйорткова, в цілі переведеня додаткового слідства, котре може потягнути ся знова рік, або і довше.

— Романс в тюрмі. Якийсь Юліан Бекеш, користуючись тим, що суд узнав его божевільним, допуслав ся вже довшай час у Львові ріжних алячових. Рік тому назад помістив его у Львові в арешті; ту познакомив ся

він з 18-літньою дочкою тюремного дозорця і сими днями утік з нею в невісним напрямі. Поліція зачала за ним погоню.

— Вибух бомби в мечеті Урядова депеша з Царгорода звичає: В Іштін в іляєті, Косово вибухла в тамошній мечеті бомба підложена Болгарами. Мечета вилетіла в воздух, наслідком чого музульманське населенє є сильно розворушене. Пришло до бійки, в котрій 12 осіб згнуло, а 20 покалічено. — Передвчера рада міністрів над справою рівночасних динамітних замахів в ріжних місцевинах в часі свята Байраму. Виданий комунікат каже, що рада міністрів є пересвідчена, що динамітні замахі мають за ціль подразнити і розворушити музульманське населенє та довести до заколоту прилюдного порядку.

— Дрібні вісті. В Почапах коло Золочева в Деревлянах коло Буська отворено 1. с. м. поштової складниці. — У Львові помер на серцевий удар драматичний артист львівського театру Адольф Валевський, який дня 23. жовтня с. р. обходив 40-літній ювілей своєї сценічної праці. — Польські часописи доносять з Відня, що др. Гломбінський склав є посольський мандат до держ ради, з IV округу у Львові щоби, очевидно, бути на ново вибраним.

— Поетичний кутки. Народє мій, Народє мій, там вказують тобі Дивні всесвітної культури чуда: Красу і ум, блеск, шати золоті — Що в них тремтять страх, зависть, фальш, [облуда.

Зірвавсь орел до лету — людський ум Народів братства бачить ціль велику! А в ту же мить із себе робить глум — Одну над право ставить силу дику.

Ох, як манить отой чудовий ших — А ти готовий дати кров сердечну. А страх і зависть душ тих камінних Кують одну невзодою безконечну.

Народє мій, ти золото землі, У яєнім блеску огняної муки — Душі святої яєнім сяєві — Судьбу людства в свої возьмеш ти руки!

Оповідки.

— Маріянові свята відбудуть ся заходом українських товариств в отсих місцевинах: в Комарні дня 8. грудня; в Гусятині дня 8. грудня; в Калуші дня 9. грудня; в Підгайцях 21. грудня; в Яворові дня 10. грудня заходом молодіжкы приватної української гімназії, в Бібрці дня 8. грудня с. р.

— 50 ті роковини тов. Руска Бєсїда у Львові. На день 14. н. ст. січня 1912 р. приладжує тов. „Руска Бєсїда у Львові“ на памятку 50-тих роковин перших загальних зборів тов. ювілейний обхід, в якого програмі віддуть крім торжественного богослуженя театральні представлєня, концерт і відчити.

— При укр. акад тов. „Сїч“ у Відні засновано окрему „Статистично-інформаційну Комісію“, якої завдання є оформувати товаришів студентів в справах студій і житя у Відні. Урядові години: Щодня від 1—2. по полудня в льокалі товариства. Листи з долученою маркою слати на адресу: Verein „Sitsch“, Wien, Bennogasse 29, для I.—С.—К. За Віділ: Василь Цмайло Кульчицький, голова. Нестор Гаморак, писар.

Телеграми

в дня 6. грудня.

Відень. (ТКБ). Corr. Wilhelm доносить, що здоровлє цїсаря є зовсім добре. Катар уступив а з ним також уступило легке подраженє до кашлю.

Відень. (ТКБ). На вчорашнім засіданю палати п. сив при першім читаню предложеного правительством начерка закона про одкупнєтво вид малолітніми промоваля церший пос. др. Дієстрианський.

Берлін. (ТКБ). На вчорашнім засіданю німецького парламенту правительство предложило під наради німецько-французьку угоду в справі Марокка і полудневої Африки. Канцлер Бетман-Гольвег заявив в промові, що підчас переговорів не можна було подавати до відомого широкого загалу ходу сей справи, щоби єї не проволікати. Канцлер признає мирову заяву Англії і дивує ся, чому Англія думала, що Німеччина намірала утворити в Агадрі основу для своєї флотії. Мовчанка від 4. до 24. липця була з одної і з другої сторони. Напруженя можна би було уникнути, если би заява Німеччини з дня 1. липця була найшла більше довіря у Англії. Вкінці канцлер заявив, що Німеччина бажає мира з Англією.

По короткій дискусії правительствену предлоу прийнято. Потім канцлер відчитав відручне цїсарське пїсьмо, яким парламент замикає ся.

При закупні товарів просимо покликати ся на наш дневник.

ПАРОХІЯ ПІД ЛЬВОВОМ ДО ЗАМІНИ. Відомість в Редакції „Руслана“ під „Заміна“. (2—2)

Аб.туриєнт гімназіяльний

без матеріяльних средств до удержаня просить добрих людей о лекцію на селі. Poste Réstante 506 п. Гвоздець.

ОСВІДОМЛЯЙТЕ НАРОД НАЦІОНАЛЬНО. Образці до скіоптїкона (діяловитави), серії на отсі теми: Історія України 46 обр. Ціна 60 К; Т. Шевченко і М. Шашкевич 30 обр. Ціна 31 К. Замовляти в канцелярії „Просвіти“ Львів, Ринок ч. 10.

З публичної ліцитації, походять нові меблі продають ся по слїдуючих цінах: Седесийний креденс К 45, отомана К 26, шафа К 39, спальня К 190, ідальня К 140, столи К 9, уладженя канцелярської кімнати К 120, плюшеві сальони К 90 магонізовані сальони К 180. Крім сего чимало образів, кресел, столів, шаф, креденців, канап, столків в. занавіє і фіранок. — Д. РОТЕУМ“ ул. Лїндога ч 7 (бічна Коєрника). По обумівє з провідницею листовне.

УВАГА! Нашє підприємство купує і посередничить в продажі меблів в приватних домах, з конкресоних і свадкових мас — приймає уєо обставову до першочованя. Перша найбільша 25 покоїв багато заосмотрена

ПИСАННЯ на МАШИНІ. Першорядна ШКОЛА. Жорберт Ерліх Львів, площа Смолюк 4. Склад машин до писаня і американьских уладжень бюрних.

Фабрика меблів Франца ЗАЙЦЕРА (Zeizer) поручає найдешевшд Спальні Ідальні, сальони, Канцелярії, матерії ітд. ЛЬВІВ Пасаж Міколаяша.

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ П. ЛЯДШТЕТТЕР і СІНИ. ЛЬВІВ МОДНІ ТОВАРИ ул. Академічна ч. 10

Розклад їзди залїзниць у Львові.

Table with 4 columns: direction (Відїзд з Головного двірця до: / Приїзд на Головний дворець з:), time (рано, перед пол., по пол., вечер, в ночі), and destination (Красного, Підгайців, Винник, Стоянова, Личаків, Підзамче, Личаків).

Товариство взаїмного кредиту „Джїстер“ у Львові, ул. Руска ч. 20. Телефон ч. 788. заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „Джїстер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1878. Одвїчалність членів обмежена до подвійної висоти удїлу. Цїлею Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рїльникам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ. Проєнти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового. Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полуднє. Ковто в Щадниці поштової ч. 35.527. Ковто жирове в банку австро-угор. Вкладки щадничі К 3,153.745— Удїли членські К 313.337— Позички удїлені К 3,810.183— Канцелярії Товариства отворені перед полуднєм.

П рестоли, балдахіми і пр. виробляє робітня рїзьбарска Джитра Стацциша Льв в, Рицєрска бічна 18. ЦІНИ ДЕШЕВІ.

Др. Богдан Барвіньський: Зїзд галицького князя Данила з угорським королем Бєлю IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично критична аналіза. Львів 1901. 16° ст 18. — Ціна 10 сот. Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-руський. Історична монографія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К. Прешбурський зїзд в справі спадщини по Габенбергах. (Причинок до історії великого австрийського безкоролїва). Львів 1903. 8° ст. 70. — Ціна 30 с. Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с. Історичні причини. Розвідка, замїтки і матеріяли до історії України-Руси. І. Жовква 1906 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К. Bogurodzica dzewiczka z історичні висновки д р а цурага. (В інтересі історичної пради). Львів 1906. мал. 8° ст. 41. — Ціна 20 с. Історичний розвід імени українсько-руского народу. Львів 1908, мал. 8° ст. 41. — Ціна 20 с. Історичні причини і т. д. II. Львів 1909 мал. 8° ст. 4+94. — Ціна 1 К 50 с. І. Шевченко я. о. „атеїст“ та поет „ненавистя“. II. безіменні „єрої“ і їх кергична робота (дві відповіди клеветникам Шевченка) Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Ціна 10 с. Дїстай можна в книгарні наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.